

Олена Фурдей

*студентка магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ОКРЕМІ НАПРЯМИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

У сучасному світі поруч із шаленим розвитком підприємництва та інфраструктури, досить таки енергійно прогресують й нові види економічної злочинності. Сюди варто віднести фіктивне підприємництво, порушення порядку зайняття підприємницькою діяльністю, порушення порядку випуску цінних паперів, порушення законодавства про бюджетну систему України та багато інших.

Вважаємо за доречне розглянути два основні напрями реалізації адекватних заходів протидії криміналізації економічних відносин, а саме методологічний й організаційно-тактичний.

Методологічний напрям, який, як стверджують науковці, полягає в концептуалізації протидії економічним злочинам на основі теорії безпекознавства. Завдяки активному розвитку фінансової системи, проникненню транснаціональної злочинності у національну економіку та технологічному удосконаленню здійснення фінансових операцій, проблема протидії та запобігання економічній злочинності набуває масштабного характеру [1, с. 120; 2, с. 131].

Якщо колись забезпеченням безпеки вважався виключно захист державної території від зовнішнього нападу, то станом на сьогоднішній день це поняття охоплює й захист населення від насилля, що породжується в середині країни, та й захист самої країни й її економіки від кримінальних внутрішніх загроз. Власне цей вектор безпеки слід розглядати як один з головних в діяльності правоохоронних структур.

Ряд заходів та вирішення проблем передбачає наступний напрям реалізації заходів протидії криміналізації економічних відносин – організаційно-тактичний. Не випадково робиться акцент на фінансових розслідуваннях, що серед фахівців сприймається цілком позитивно. Але таке акцентування має концентрувати увагу на актуалізації змісту всієї правоохоронної діяльності у сфері протидії економічним злочинам (і не тільки), а не на створенні окремого правоохоронного органу як такого.

На думку С. М. Рогозіна, заходи запобігання економічним злочинним проявам необхідно реалізовувати через впровадження правового механізму, котрий зможе: зробити неможливим незаконне

переміщення товарів через митний кордон України та нелегальну економічну діяльність; ліквідувати непрозорість прийняття відповідних рішень; підсилити суспільний контроль за економічною злочинністю та особами, звільненими з місць позбавлення волі; налагодити тісне співробітництво правоохоронних органів і громадян у протидії злочинності та корупції; навчати принципів моралі та правової культури через ЗМІ [3, с. 20].

Поряд з тим, Н. М. Надвірнянська називає ряд чинників, які на її думку створюють низьку ефективність організації дієвої протидії економічній злочинності.

Чинники низької ефективності організації дієвої протидії економічній злочинності:

- недостатня кількість фахівців та високотехнологічного програмно-пошукового забезпечення в мережі;
- недоліки у правовому забезпечення правоохоронних органів протидії використанню інтернет-мережі у протиправних цілях;
- недостатня кількість відповідних методик протидії окремим видам економічних злочинів [4, с. 182].

Для реалізації вищевказаних дій, правоохоронцям необхідно постійно здійснювати моніторинг та аналізувати кримінологічну ситуацію в державі, на основі результатів яких доцільно розробляти заходи щодо викриття та виявлення осіб, котрі вчинили економічні злочини, з подальшим забезпеченням покарання та виправлення останніх. Зазначена діяльність здійснюється по відношенню до злочинів, які вже були вчинені, але її суспільне призначення полягає у тому, аби попередити в майбутньому нові злочини і, таким чином, підвищити активність соціуму щодо протидії економічній злочинності.

На наше переконання, до важливих кроків щодо підвищення ефективності діяльності усієї правоохоронної системи варто віднести: організацію економічних знань; переведення суб'єктів, які користуються фінансовою інформацією в боротьбі із економічною злочинністю, на єдину методологічну основу; фіксація фінансової складової окремих видів злочинів та розроблення спеціальних прикладних методик й вибудовування їх у загальні алгоритми дій під час виявлення та розслідування економічних злочинів.

Вважаємо, що першочерговими напрямками протидії економічній злочинності повинні бути виявлення й припинення злочинів у даній економіки, головним чином в банківській та кредитно-фінансовій системах, в комерційному секторі, усунення недоліків в охороні об'єктів аграрного сектору, боротьба з наркобізнесом, попередження

нелегальної міграції, боротьба з розкраданнями в паливно-енергетичному комплексі, перекриття каналів та можливостей для контрабанди, недопущення конфліктів на міжнаціональній основі, підвищення ефективності боротьби з хабарництвом та корупцією, насамперед у владних структурах, контролюючих, правоохоронних та судових органах.

Перелік використаних джерел

1. Користін О. Є., Бортник С. М. Актуалізація окремих напрямів правоохоронної діяльності у протидії економічній злочинності. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*, № 4, 2013. С. 118-125.

2. Васильчишин О.Б. Фінансова безпека банківської системи України: філософські детермінанти. Тернопіль. Економічна думка. 2017. – 358 с.

3. Рогозін С. М. Попередження економічної злочинності. *Митна справа*. 2013. № 4. С. 17-22.

4. Надвірнянська Н. М. Заходи протидії корисливій злочинності в контексті сучасної кримінологічної політики України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 1. С. 180-183.

Гордій Хоронжій

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

Олександра Васильчишин

*професор кафедри кримінального права і процесу,
економічної безпеки та правоохоронної діяльності
Західноукраїнського національного університету*

ОЗНАКИ ПОНЯТТЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інструменти правоохоронної діяльності використовують під час розв'язання різноманітних питань державного і суспільного життя. Водночас, у діяльності державних органів та їх посадових осіб правоохоронні дії, які вони мають виконувати, можуть бути не основним, а похідним (допоміжним) завданням. Йдеться, зокрема, про органи санітарно-технічного контролю, гірничого нагляду, нагляду за охороною праці тощо. Водночас правоохоронні органи зобов'язані виконувати дії, що мають управлінське або організаційне, упорядкувальне, консультативне, а не охоронне призначення. Це